

Bidrag til den 17. Januars Historie.

Meddelte af

C. Paludan-Müller.

Af de her meddelte Breve og Ordre tilhørte i Aaret 1844 Nr. 1, 2, 3, 4 og 7 daværende Kronprinds Frederik (Kong Frederik den Syvende). De meddeltes mig til Gjennemlæsning af Gouvernementssekretær i Fyen Justitsraad Wegener (død som Kammerherre og Amtmand paa Bornholm), og efter Anmodning tillodes det mig at afskrive dem. Aktstykkerne vare indheftede i et Papbind, hvorpaa stod: •Ad Actor: v. Köller-Bannersche Verlassenschaft betr. •; og paa Indsiden af Bindets sidste Blad: •Ihro Hochwohl geboren Frau von Köller-Bann — à — Fursten. — — Resten var afskaaret. Foruden de her aftrykte fem Nummere fandtes ogsaa i Heftet et fransk Brev fra den russiske Generallieutenant Baur, dat. Petersbourg 13. Novbr. 1770, men uden Adresse; og et længere tysk udateret, ligeledes uden Adresse, hvorpaa var skrevet: •Dieser Brief ist von dem Russischen General Lieut. v. Bauer ohne datum, und erhielt solches d. 15. Mai 1772 durch den Obristen von Adler. • Intet af disse to Breve indeholdt Noget, som stod i Forbindelse med den 17. Januar, kun at det tyske lykønsker til Avancement til Generallieutenant. De vise dog, at Köller har havt Forbindelser i St. Petersborg. — Hvorledes disse Köller-Bannerske Papirer vare komne i Kronprindsens Besiddelse, og hvor de nu ere, veed jeg ikke.

De to Ordre Nr. 5 og 6 til Hofintendanten, senere Generalmajor Wegener eiedes af hans Søn, nysnævnte Kammerherre Wegener, der ligeledes tillod mig at afskrive dem.

Jeg behøver ikke at tilføie, at Afskrifterne ere bogstavrette; kun ved et Par af de værste Sprog- eller Retskrivningsfeil er tilføiet et sic.

C. P.-M.

1. Enkedronning Juliane Marie til Oberst Köller.

Monsieur le Colonel de Köhler. Je connois vos talens militaires, par les recommandations, qui m'ont été autrefois donnés, mais je reconnois de plus l'élévation de votre ame et votre noble attachement à votre Roi. Vengés-le et Sa Maison, je serai à jamais

vôtre

tres gracieuse Reine
Julie Marie.

ce 15. de Janv. 1772.

Original paa et Quartblad fint Postpapir. Haanden god og læselig og for en Fruentimmerhaand fast.

---

2. Billet fra en Unævnt til en Oberst.

Mon cher Colonel

je recevai votre premier billet en un . . . . ou je ne pouvais pas vous repondre, et j'allais le faire apresent quand votre Second est arrivé. j'ay eu l'honneur de vous dire que j'ay donné la piece, Elle ne avait point revenue, j'en parlerois ce Soir et vous l'aurez aussitot quelle me sera remise, quoi que — — fait est que le Spartiate la doit Examiner et juger, Je ne vois point au reste quel Embarras peuvent vous donner quelques Erreurs procedée (sic) de quelque changements (en prose??) que vous aure pu ignorer, et qui en tout cas ne tomberoient que sur mon Compte a moy qui aie donné le memoire, jesuis de tout mon Cocur a vous mon cher colonel.

Original, uden Datum og Underskrift, saavelson uden Adresse, paa et Quartblad Postpapir. En tyk Pen og en temmelig utydelig Haand, dog med Charakteren af en Mandfolkehaand. (Rantzau Ascheberg til Köller?).

3. Enkedronningen og Arveprindsen befale
Oberst Köller at arrestere Grev
Struense m. Fl.

Comme Sa Majesté le Roi veut mettre en sureté Sa Personne Roiale et Son état, et faire punir de certaines gens, dont Il est entouré; Il Nous a confié d'entamer cette grande affaire.

C'est pourquoi Nous Vous ordonnerons de par le Roi à Vous le Colonel Ludwig de Köhler cette nuit sans aucun délai d'exécuter cette volonté de Votre Roi: et le même ordre étant donné au Général-Major Hans Henric d'Eichstedt, Vous deux avés d'en concerter les moiens. Vous avés donc de Vous saisir de ces Personnes-ci, qui sont

le Comte de Struensée

le Comte de Brandt

le Leib medicus et Professeur Berger

le Lieutenant-Général de Gähler et sa femme

comme aussi le Conseiller de Justice Struensée. Toutes ces personnes-là doivent être tenues en bonne et sure garde jusqu'à la volonté ulterieure de S. M. Vous avés aussi à Vous saisir des papiers de ces Messieurs et de ceux de la femme de Gähler.

C'est de plus la volonté du Roi que Vous, Messrr. de Köller et d'Eichstet, Vous fassiés bien garder les avenues et sorties des apartemens de la Reine regnante.

Pour ce qui est de la disposition et maniemment de toute cette affaire-là, Nous Nous en reposerrons sur Votre bonne conduite et sur Votre fidélité. Au reste Nous prions Dieu, de vous avoir, Messieurs, dans sa sainte et digne garde.

Christiansb. le 17 Jan. 1772.

Julie Marie

R(eine douar)iaire.

Friderich

(P)rince Héréd.

Original, egenhændig underskrevet af Enkedronning Juliane Marie og Arveprinds Frederik. Seglene, Dronningens sort, Prindsens rødt Lak, ere, formodentlig i Hastværk, trykte ovenpaa Underskrifterne, saa at de tildeels skjule Navnene. — Eet Folio Halvark, beskrevet paa den ene Side.

4. Kong Christian den Syvendes Ordre til
Kommandanten i Citadellet om at mod-
tage den arresterede Kabinetsmini-
ster Grev Struense m. Fl.

Nachdem Ich meinem Obristen Ludwig von Köhler den allergnädigsten Auftrag gethan, den geheimbten Cabinets Minister Graff Struensée, den Grand Maitre de Garderobe Graff Brandt; den Leib Medicus Berger; den Generallieut. von Gähler nebst deszen Frau, wie auch den Justiterath Struensée in meinem Nahmen den arrest anzukündigen, selbige sämbtlich nach dem Castel zu bringen, und sich ihrer sämbtlichen Papiere zu bemächtigen: So gebe ich auch hiermit meinem General-Lieutenant und Commandant der Citadel Fridrichshaven von Hoben den allergnädigsten Befehl diesze Arrestanten alszden in seine Verwahrung zu nehmen, und sich übrigen wegen des weitem nach der mündlichen nachricht dieses Unsers Obristen von Köhlers zu betragen. Dises ist unser gnädigsten (sic) Wille.

Christiansburg d. 17 Jan. 1772.

Christian.

Friderich.

Original paa samme Slags Papir, med samme Vandmærke, skrevet med samme Haand, som Nr. 3. Enkelte Rettelser i begge vise, at Concipisten har givet sig Tid til at revidere det Skrevne. Kongens egenhændige Underskrift er med en meget usikker Haand; Prindsens fastere, med samme Blæk som Documentet selv.

5. Første Ordre fra Kong Christian den Syvende til Hofintendant Wegener.

Der Intendant soll eine ordre geben dasz ein Wagen komme womit die Königin nach Cronburg $\frac{1}{2}$ fahren kann.

Christian.

Egenhændig Ordre af Kong Christian den Syvende til Hofintendanten, senere Generalmajor Wegener. Seglet er paatrykt i rødt Lak, meget uordentligt. En Lakplet ved Siden røber Hastværk. Papiret er hollandsk Propatria af I Honig & Zohn, — Ordren er ikke alene underskrevet, men heel skrevet af Kongen.

6. Anden Ordre fra Kongen til Hofintendanten.

Der Intendant soll gleich ordre geben dasz die Mocstingen die (sic) Königin folge zugleich mit die (sic) Arensbachen u. einer Escorte Reuter.

Christian.

Egenhændig Original, uden Segl. Iøvrigt gjælder om denne Ordre alt det Samme som om den foran afskrevet.

7. Kong Christian den Syvende til General-Lieutenant Köller-Banner.

Den Redelighed, hvormed Du gjorde Os, Vores Huus og Landet den vigtige Tieneste, og den Nidkierhed, hvormed Du bliver ved at være Os hengiven, skal Ære (sic) denne Ring paa den Haand, der herefter stedse skal bære den. Annanden som et Beviis paa Din Konges Opmærksomhed.

Christiansborg d. 21 Oct. 1774.

Christian R.

For
Vores General Lieutenant
og Gouverneur Köller-Banner.

_____
Guldberg.

Original, egenhændigen underskreven af Kongen, paa et Quartblad Postpapir. Haanden, Guldbergs, har stor Lighed med de som Nr. 3 og 4 trykte Ordre af 17. Januar 1772 i Skrift og Taltræk, endskjøndt en forskjellig Pen og forskjelligt Papir give den et noget andet Udseende.

Nedenunder er med en anden, nyere, Haand tilføiet en tydsk Oversættelse af Brevet.
